

Recuperar les arrels

Cathie Call i Lacroix

He nascut i he crescut a França, on he fet els meus estudis i he començat a treballar com a professora d'història i geografia. L'atzar d'una substitució m'ha fet venir a treballar a Andorra, al Lycée francès.

Ja coneixia Andorra perquè hi havia passat les vacances als inicis dels anys 60 i hi havia tornat regularment i breument per veure la família (i comprar discos al Pas de la Casa). Els meus avis paterns eren andorrans, havien deixat el país molt joves, durant el primer quart del segle xx, però hi van deixar una part de la seva família. Durant la meva infància va ser Andorra que ens venia a visitar regularment, però el contacte no es va perdre mai.

Com molts dels que estaven amb mi a l'escola, jo era filla d'immigrants, però amb un toc d'originalitat: els orígens no eren italians o espanyols, com els de la majoria, sinó andorrans... Si la majoria sentien parlar espanyol o italià a casa, jo mai no vaig sentir els meus avis parlar català entre ells, ni quan estaven sols. Durant molt temps l'andorranitat es va resumir per mi en imatges d'un país molt antigues (Béziers-Andorra en dos cavalls, els anys 60...), envoltada de muntanyes, dels cosins o un oncle, que s'assemblaven tant a la meva àvia, que parlaven una llengua exòtica entre ells i francès amb nosaltres.

Quan vaig venir a treballar a Andorra, per atzar, a final dels anys 80, havia vist en les visites ràpides però regulars com es transformava el país i per tant no em va sorprendre. Era una francoandorrana molt francesa.

La primera vegada que vaig sentir que les coses no eren tan simples va ser quan em van dir que el meu cognom era català. Vaig respondre que no, que era andorrà, i vaig donar el nom de la casa (Tremendo). Ja m'havia interessat per la història de la meva família paterna, però vaig començar a fer moltes preguntes als meus avis i vaig portar fotos a la meva àvia, que no havia tornat a Andorra des dels anys 50.

Va ser a través de les seves reaccions que vaig poder, a poc a poc, fer-me meves les arrels fins llavors una mica oblidades. Allà on jo esquiava (a Pal), ella portava les bèsties; allà on ella travessava un poble, jo vivia quasi a Nova York (el comú d'Encamp la va impressionar molt...).

Quan vaig decidir instal·lar-me definitivament a Andorra tenia la impressió que tornava a casa, sense ser del tot casa meva. Però no és ben bé així, i establir què és l'andorranitat és una mica difícil. Sé que el català n'és un component essencial i, tot i que el parlo ara i sense cap seguretat, no és la meva llengua materna. És una distància amb Andorra, jo em sento mediterrània abans de tot.

Cathie Call i Lacroix,
professora d'història i geografia al liceu Comte de Foix